

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев2 1462/2020
01.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Љубомир Бошковић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Др Арчибалд Рајс“ из ..., чији је пуномоћник Јасмина Белић, адвокат из ..., ради поништаја акта и утврђења о заснивању радног односа на неодређено време, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж1 438/19 од 13.11.2019. године, у седници већа одржаној 01.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против решења Вишег суда у Београду Гж1 438/19 од 13.11.2019. године.

Образложење

Решењем Првог основног суда у Београду П1 3421/18 од 06.02.2019. године, одбачена је тужба тужиље као неблаговремена. Решењем истог суда П1 3421/18 од 22.04.2019. године, обавезана је тужиља да туженој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 16.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности решења о трошковима па до исплате.

Решењем Вишег суда у Београду Гж1 438/19 од 13.11.2019. године одбијене су као неосноване жалбе тужиље и потврђена су оба наведена решења првостепеног суда.

Тужиља је благовремено, преко пуномоћника адвоката, изјавила ревизију против правноснажног решења другостепеног суда, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

По налажењу Врховног касационог суда, ревизија је дозвољена у смислу члана 420. став 1. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 87/18). Испитујући побијано решење у смислу члана 408. у вези члана 419. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битних повреда на које ревизија указује, наводима да Виши суд у Београду није стварно надлежан за одлучивање о жалби тужиље против решења првостепеног суда о

одбацивању тужбе као неблагоприятне и да је погрешно протумачио садржину тужбеног захтева тужиле из тужбе поднете за утврђење заснивања радног односа по сили закона на неодређено време, а не за поништај решења тужене које никад није ни донето.

У конкретном случају, постављеним тужбеним захтевом је тражено утврђење да је тужилца засновала радни однос на неодређено време, по сили закона, даном ступања на посао на пословима наставника ... језика са 55% радног времена код тужене школе 04.09.2017. године, да се тужилца и даље налази у радном односу на неодређено време код тужене и да се утврђује релативна ништавост акта - одговора тужене дел. број .. од 12.09.2017. године који је тужилци достављен 14.09.2017. године. Тим актом је тужилца обавештена да није могуће да ОШ „Др Арчибалд Рајс“ из ..., овде тужена, изврши њено преузимање, из разлога који су наведени у том одговору на тужилин захтев за преузимање. Акт је донет и потписан од стране овлашћеног лица, в.д. директора школе. Пријемом тог акта, чије је утврђење ништавости тужбом тражено, тужилца је обавештена о постојању сметњи за заснивање радног односа код тужене. Од пријема тог акта, тужилца је престала са радом код тужене, радом који је отпочео 04.09.2017. године, без закљученог уговора о раду, и трајао неколико дана.

Тужба за коју суд утврђује да је поднета препоручено 10.11.2018. године, одбачена је као неблагоприятна применом члана 195. Закона о раду и члана 294. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку. Тужилца оспорава утврђење о датуму подношења тужбе, истицањем да је грешком заведена као нова тужба под ПП 3421/18, пошто је претходно била враћена у предмету ПП 2748/18 и у остављеном року уређена. Притом, непоткрепљена остаје тврдња тужилце да је тужбу поднела 12.09.2017. године, пре него што јој је 14.09.2017. године достављен акт тужене од 12.09.2017. године, чији је поништај тужбом тражен. Прилог исправа из парнице истог првостепеног суда ПП 2748/18 не даје основа закључку о тачности изнетих тврдњи, имајући у виду садржину решења ПП 2748/18 од 18.09.2018. године, у наводу да је донето у поступку ради накнаде штете, а којим је тужилци била враћена тужба примљена 11.09.2018. године, да је потпише и достави у довољном броју примерака. Ни у случају да је тужба у статусној ствари поднета 11.09.2018. године, она не би била благовремена. Подношење тужбе у радном спору је орочено, било да је према карактеру захтева реч о конститутивној или декларативној тужби. Рок се рачуна од сазнања подносиоца тужбе да му је неко право ускраћено.

Тужба за утврђење по правилу не застарева, али имајући у виду императивно процесно правило о судској заштити из Закона о раду (члан 195. ЗОР), рок од 60 дана за тражење судске заштите је протекао пре поднете тужбе, са последицом њеног одбачаја као неблагоприятне, применом члана 294. став 1. тачка 2. ЗПП, с обзиром да је Законом о раду као посебним прописом предвиђен рок за подношење тужбе. Поступак се покреће тужбом чији подносилац сматра да му је право повређено. У случају тужилце, рок за подношење тужбе рачуна се од дана сазнања са пуном извесношћу о ставу тужене, па у ситуацији да је тужилца неспорно 14.09.2017.године примила акт којим је тужена обавештава о негативном исходу њене пријаве за преузимање на рад код тужене, а сматра да његова садржина није у складу са законом и да је већ засновала радни однос код тужене, рок за покретање поступка је почео тећи од 14.09.2017. године.

У конкретном случају, тужба је подигнута знатно после истека законом прописаног рока за покретање поступка за заштиту права, на чије остварење тужила претендује. Како и сама наводи, тужила од 14.09.2017. године не остварује рад код тужене. До поднете тужбе свакако је протекао рок за покретање статусног радног спора. Тужба поднета у 2018. години, са тражењем као што је наведено, је одбачена као неблаговремена, одлукама нижестепених судова донетим правилном применом процесног и материјалног права.

Рок за покретање поступка за заштиту права, прописан чланом 195. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 ... 75/2014) је преклузивни рок материјалног права, чије пропуштање доводи до губитка права на судску заштиту и одбацивања тужбе.

Побијано решење није донето од стране ненадлежног суда. Надлежност Вишег суда да у другом степену одлучује о жалбама на одлуке основних судова, на решења у грађанскоправним споровима, прописана је чланом 23. став 2. тачка 3. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/2008 ... 113/2017).

Ревизија није основана ни у побијању правилно донете одлуке о трошковима поступка, погрешним тумачањем да суд није могао посебним решењем да одлучи о накнади трошкова, позивом на члан 163. став 6. ЗПП. Одлучивање о трошковима поступка у ситуацији одбачаја тужбе као неблаговремене. није условљено правноснажношћу решења о одбачају тужбе.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана у побијању решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, па је одлучио као у изреци, на основу члана 414. став 1. у вези члана 419. Закона о парничном поступку.

Председник већа - судија
Бождар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић